

Životní prostředí

Zavést systém EMAS se vyplatí

EMAS – Eco-Management and Audit Scheme – je jeden z dobrovolných nástrojů ochrany životního prostředí. Jedná se o systém environmentálního řízení a auditu, který vychází z nařízení Evropské unie. Jeho úkolem je mimo jiné pozitivně motivovat organizace a jejich zaměstnance k zodpovědnému přístupu k životnímu prostředí nad rámec legislativních požadavků. Moravskoslezský kraj a jeho krajský úřad může sloužit jako vzor dobré praxe pro ostatní subjekty ve veřejné správě, neboť v současné době mají systém EMAS zaveden pouze města Chrudim a Jilemnice.

Moravskoslezský kraj je stále jedním z krajů v České republice, který má na svém úřadu systém EMAS zavedený a certifikovaný. Pětiletá praxe ukázala směr ke snížení (negativního) vlivu úřadu na životní prostředí a pomohla vytvořit dynamičtější, moderní a flexibilnější instituci veřejné správy. Došlo tak i ke zlepšení obrazu renomé úřadu vůči veřejnosti a ostatním subjektům veřejné správy.

„Jednou z cest, kterou krajský úřad zvolil, je zvyšování environmentální kvality své činnosti – lépe nakládat s odpady, hledat úspory ve své každodenní činnosti, předcházet havarijním stavům nebo nakupovat produkty příznivé k životnímu prostředí. Podařilo se změnit myšlení úředníků tak, aby při jakékoli činnosti zvažovali, že každý může přispět k tomu, aby se stav životního prostředí nezhoršoval,“ vysvětluje Tomáš Kotyza, ředitel Krajského úřadu Moravskoslezského kraje.

Moravskoslezský kraj získal v roce 2011 na zavedení systému EMAS dotaci z Revolvingového fondu Ministerstva životního prostředí ve výši 90 procent celkových nákladů (550 tisíc korun), zbylou část hradil ze svých zdrojů. K nejvýznamnějším ekonomickým i materiálovým přínosům systému EMAS patří především úspora vybraných komodit, které mají přímý vliv na životní prostředí, tedy spotřeby elektrické energie, tepla, vody, kancelářského papíru a nakládání s odpady.

„V rámci krajského úřadu jsme od zavedení systému EMAS dosáhli nejvýznamnějších úspor ve spotřebě kancelářského papíru. Je to ukazatel, u kterého zaznamenáváme kle-

Tomáš Kotyza

„Jednou z cest, kterou krajský úřad zvolil, je zvyšování environmentální kvality své činnosti – lépe nakládat s odpady, hledat úspory ve své každodenní činnosti, předcházet havarijním stavům nebo nakupovat produkty příznivé k životnímu prostředí.“

sající trend, a to v celkovém počtu i finančním vyjádření,“ říká Tomáš Kotyza. „Během pěti let klesl celkový počet balíků kancelářského papíru téměř o 2 700 kusů (ze 7 131 v roce 2011 na současných 4 478 balíků). Tohoto pozitivního čísla jsme dosáhli pečlivým dodržováním pravidel úsporného tisku, postupnou elektronizací agend, u kterých byl odbourán papírový výstup – napří-

klad žádanky, cestovní příkazy nebo elektronická podpisová kniha,“ dodává Tomáš Kotyza.

Finanční prostředky kraj ušetřil také v rámci elektronických aukcí kancelářských potřeb. Díky provedeným opatřením ušetřil za pět monitorovaných let téměř 144 tisíc korun, v současné době vydává za nákup kancelářského papíru už pouze kolem 250 tisíc korun. Rapidně se také zvýšil podíl recyklovaného papíru. V roce 2011 úřad nakoupil pouze 390 balíků, loni už jich bylo téměř 2 700, což je zhruba 60 procent z celkového počtu nakupovaného kancelářského papíru.

Další významné úspory byly generovány v oblasti odpadů. Novým přístupem k nakládání s odpadem, instalováním sběrných nádob na sklo, na zpětný odběr drobných elektrospotřebičů, baterií a sběrných nádob na odběr zářivek a spořivek kraj dosáhl během pěti let snížení celkové produkce odpadu o více než

FOTO: ARCHIV KRAJSKÉHO ÚŘADU MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE 3x

2 tuny (z původních 33,7 na současných 31,5 tun za rok). Zvýšil se také podíl tříděného odpadu na jeho celkovém množství. V roce 2011 bylo vytríděno přes 15 tun odpadu, v roce 2015 to už bylo téměř 20 tun.

V průběhu pěti let s EMASem se podařilo snížit i spotřebu energií, která je však ovlivňována klimatickými podmínkami v daném roce (např. příliš horké léto nebo naopak extrémně nízké teploty v zimě). Ke

snížení spotřeby tepla přispívá například řízená regulace vytápění budovy krajského úřadu nebo montáž regulačních ventilů na všech topných tělesech.

Pokles spotřeby elektrické energie kraj podporuje postupnou výměnou světel za LED žárovky, instalací pohybových čidel na toaletách, při pořízování výpočetní techniky a elektrických spotřebičů upřednostňuje nákup minimálně v ener-

getické třídě A a vyšší. Při podpoře rozvoje čisté mobility v Moravskoslezském kraji došlo také k obměně vozového parku. V současné době jsou ve flotile služebních aut krajského úřadu dva elektromobily a 10 automobilů využívajících stlačený zemní plyn CNG, další vozy s alternativním pohonem postupně pořízují i krajské příspěvkové organizace. Před budovou krajského úřadu stojí veřejná dobíjecí stanice pro elektromobily.

„Systém EMAS má i další přínosy, které jsou ovšem pro úřad obtížně finančně vyčíslitelné. Jde o působení na vlastní zaměstnance i zaměstnance krajských příspěvkových organizací, tedy nemocnic, škol, sociálních a kulturních zařízení či správu silnic, kteří po určité době přijali tento systém za svůj, přicházejí sami s podněty, jak jej zdokonalit, přenášejí si návyky do svých domovů, a tím i na další cílovou skupinu, kterou je veřejnost. Té chce krajský úřad jasně deklarovat, že v rámci své činnosti dbá na ochranu životního prostředí,“ dodává ředitel Krajského úřadu Moravskoslezského kraje Tomáš Kotyza. ■

Článek zpracovali zaměstnanci Krajského úřadu Moravskoslezského kraje.